

בענין:

1. רונן סטורסקי

נושא תעודת זהות מספר 055653950
מהישוב הקהילתי כמון, ד.ג. בקעת בית הכרם 2011200

2. ניב סטורסקי

נושא תעודת זהות מספר 300200128
מהישוב הקהילתי כמון, ד.ג. בקעת בית הכרם 2011200

על ידי באי-כוחם גיל רון, קינן ושות', משרד עורכי דין
וכן על ידי באי-כוחם אביעד, סרן ושות', משרד עורכי דין

שכתובתם לצורך ההליך תהא אצל גיל רון, קינן ושות'
מבית לסין, רחוב ויצמן 32, תל-אביב 6209105
מס' טל': 03-6967676; מס' פקס': 03-6967673

המבקשים

- נ ג ד -

ש. שלמה רכב בע"מ

חברה פרטית מספר 513763219
מקריית שלמה, צריפין, ניר צבי 7290500

המשיבה

בקשה לאישור תובענה כייצוגית

בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006

בית המשפט הנכבד מתבקש כדלקמן :

א. לאשר למבקשים להגיש תובענה ייצוגית נגד המשיבה, בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, תשס"ו-2006 (להלן : חוק תובענות ייצוגיות) ;

נוסח התובענה מצורף לבקשה זו כנספח 1 ;

ב. לקבוע, בהתאם לסעיפים 10 ו-14(א)(1) לחוק תובענות ייצוגיות, כי התובענה תוגש בשם כל אדם אשר סבל מנזק רכוש כתוצאה מתאונה שהיה מעורב בה כלי רכב שבבעלות המשיבה והניזוק דרש מהמשיבה פיצוי בגין נזקיו, החל משבע שנים לפני הגשת בקשה זו ועד הגשת התביעה הייצוגית לאחר אישורה ; לחלופין בית המשפט הנכבד מתבקש לקבוע הגדרה אחרת לקבוצה ;

ג. לקבוע, בהתאם לסעיף 14(א)(2) לחוק תובענות ייצוגיות, כי המבקשים יהיו התובעים הייצוגיים, וכי באי-כוחם החתומים על בקשה זו יהיו באי-הכוח המייצגים ;

ד. לקבוע, בהתאם לסעיף 14(א)(3) לחוק תובענות ייצוגיות, כי המעשים המתוארים בבקשה זו מקימים לחברי הקבוצה עילות תביעה בגין הפרת החובה החלה על המשיבה כמבטח, לברר את חבותה ולשלם את תגמולי הביטוח תוך 30 ימים מיום קבלת ההודעה בדבר התאונה, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית, לפי סעיפים 23(א), 27, 28(א) לחוק חוזה הביטוח, תשמ"א-1981 (להלן : חוק חוזה הביטוח) ; הפרת חוזה לטובת צד שלישי, לפי סעיף 34 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973 (להלן : חוק החוזים) ; הפרת חובה חקוקה לפי סעיף 63 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] (להלן : פקודת הנזיקין) ; קיום חיוב חוזה וחייב אחר בחוסר תום לב ושלא בדרך מקובלת לפי סעיפים 39 ו-61 לחוק החוזים ; וכל עילה אחרת העולה מן העובדות שמופיעות בבקשה זו ;

ה. לקבוע, בהתאם לסעיף 14(א)(4) לחוק תובענות ייצוגיות, כי אלה יהיו הסעדים בתובענה הייצוגית :

(1) סעד הצהרתי, לפיו בין המשיבה למי ששכר ממנה כלי רכב נכרת חוזה לביטוח אחריות, ולכן יש לראות במשיבה מבטח לפי חוק חוזה הביטוח ;

(2) חיוב המשיבה לקיים את כל ההסדרים החלים על מבטח אחריות לפי חוק חוזה הביטוח, ואת כל החיובים החלים על מבטח בהתאם לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), תשמ"ו-1986 (להלן : תקנות ביטוח רכב פרטי) והחוזרים של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן : הממונה), ובכלל זה :

(i) חיוב המשיבה לשלם את תגמולי הביטוח ישירות לחברי הקבוצה ;

(ii) חיוב המשיבה להעביר תשלומים שאינם שנויים במחלוקת, תוך 30 ימים מיום שנמסרה הודעה בדבר התאונה ;

(iii) חיוב המשיבה להוסיף לתגמולי הביטוח הפרשי הצמדה, כהגדרתם בסעיף 1 לחוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961 (להלן: חוק פסיקת ריבית), בגין התקופה שמתחילה במועד התאונה;

(iv) חיוב המשיבה להוסיף לתגמולי הביטוח ריבית צמודה, כהגדרתה בסעיף 1 לחוק פסיקת ריבית, בגין התקופה שמתחילה 30 ימים ממועד מסירת ההודעה בדבר התאונה; וכן

(v) חיוב המשיבה לנמק כל הפחתה של תגמולי הביטוח, ביחס לסכום שנדרש;

(3) חיוב המשיבה לשלם לחברי הקבוצה פיצוי מלא עבור נזקי התאונה, בתוספת הפרשי ההצמדה בגין התקופה שממועד התאונה וכן בתוספת ריבית צמודה בגין התקופה שמתחילה 30 ימים מיום מסירת ההודעה בדבר התאונה, וכן לשלם לחברי הקבוצה כל סכום שהופחת מהפיצוי שניתן להם ללא הנמקה;

(4) סעד הצהרתי, המורה כי אין תוקף לכתבי ויתור שחברי קבוצה חתמו עליהם כתנאי לקבלת סכום פיצוי אשר אינו שנוי במחלוקת מהמשיבה;

(5) הטלת איסור על המשיבה לדרוש חתימה על כתבי ויתור, כתנאי לתשלום סכומים שאינם שנויים במחלוקת;

(6) מינוי בעל תפקיד אשר יפקח על ביצוע פסק הדין; וכן

(7) כל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, בהתאם לסעיף 20(ג) לחוק תובענות ייצוגיות;

ו. להורות, בהתאם לסעיף 25 לחוק תובענות ייצוגיות, כי ההחלטה בבקשה זו תפורסם באופן שייקבע על ידי בית המשפט הנכבד, לרבות משלוח הודעה אישית לחברי הקבוצה בהתאם לכתובתם כפי שמופיעה ברישומי המשיבה ופרסום בעיתונות, וכן להורות כי המשיבה תישא בעלות הפרסום ומשלוח ההודעות;

ז. לאשר, בהתאם לסעיף 13 לחוק תובענות ייצוגיות, את התובענה כתובענה ייצוגית, בנוסח המוצע או בכל שינוי עליו בית המשפט הנכבד יחליט, הכל כפי שייראה בעיני בית המשפט הנכבד ראוי לשם הבטחת ניהול הוגן ויעיל של התובענה הייצוגית; וכן

ח. לחייב את המשיבה בהוצאות ובשכר טרחת עורכי הדין.

חלק ראשון - מבוא

1. המשיבה היא אחת החברות המובילות בישראל בתחום השכרת כלי רכב. לפי פרסומי המשיבה, צי הרכב שלה מונה עשרות אלפי מכוניות. בהתאם לחוזי השכירות, המשיבה מתחייבת לשאת בחבות של הנהגים כלפי צדדים שלישיים, בגין נזקי רכוש שנגרמו בתאונות.
2. חוק חוזה הביטוח קובע כי התחייבות לשאת בחבות של אחר, תמורת תשלום, מהווה חוזה לביטוח אחריות. בהתאם לכך, ככל שמדובר בהתחייבות המשיבה לשאת בחבות של הנהגים כלפי צדדים שלישיים, היא פועלת כמבטח, וחלים על התחייבות זו ההסדרים הקבועים בחוק חוזה הביטוח. לא נדרש, כתנאי לתחולת החוק, כי מי שנתן את ההתחייבות תהיה חברת ביטוח.
3. מקור חוקי נוסף מטיל על המשיבה את החובות החלות על מבטחים. עיסוקה טעון היתר, מכוח צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (הסעת סיור, הסעה מיוחדת והשכרת רכב), התשמ"ה-1985 (להלן: צו הפיקוח על השכרת רכב). ביום 15 בדצמבר 2008 המפקח על התעבורה במשרד התחבורה, שמוסמך לקבוע תנאים לקבלת רישיון לחברות השכרת רכב מכוח סעיף 2 לצו הפיקוח על השכרת רכב, פרסם נוהל בנושא "ביטוח צד ג' לכלי רכב המיועדים להשכרה ולהחכרה (ליסינג)". בנוהל נקבע כי חברה להשכרת רכב שלא תבטח את המכוניות באמצעות מבטח חיצוני, "תסלק כל דרישה לפיצוי בגין נזק לרכוש צד ג' שנגרם כתוצאה מתאונה שהיה מעורב בה כלי רכב בבעלותה, כאילו הייתה מבטח מורשה ובהתאם להוראות המפקח על הביטוח לעניין סילוק תביעות בענף ביטוח רכב רכוש". הנוהל מהווה חלק מתנאי הרישיון של המשיבה. גם מטעם זה המשיבה נושאת בכל החובות החלות על מבטח שמציע ביטוח אחריות.
4. למרבה הצער, המשיבה מתנערת לחלוטין מכל מחוייבות החלה עליה כמבטח אחריות צד שלישי. היא מתעמרת בניזוקים - הצדדים השלישיים. המשיבה מעכבת את העברת הפיצוי פרק זמן ממושך ביותר. סכומים שאינם שנויים במחלוקת, לא משולמים במועד הקבוע בחוק חוזה הביטוח. המשיבה אף מתנה תשלום של סכומים שאינם שנויים במחלוקת, בחתימה על כתבי ויתור. היא לא משלמת ריבית בהתאם להוראות החוק. כאשר היא דוחה תביעות, היא לא טורחת לנמק זאת, בניגוד להוראות של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון.
5. המשיבה מודיעה לנפגעים הפונים אליה כי היא לא חברת ביטוח, ולכן מותר לה לפעול כך. הדבר מלמד על החשיבות הציבורית הרבה של הליך זה.
6. זהו מקרה מתאים ביותר לבירור בדרך של תביעה ייצוגית. חלק גדול מחברי הקבוצה אינם מודעים לכך שהמשיבה מחוייבת למלא אחר הדרישות החלות על מבטחים. הדבר נובע, בין היתר, מהצהרה כוזבת של המשיבה. נוסף על כך, חברי הקבוצה נתונים במצוקה, וזקוקים לכסף כדי לתקן את הנזקים. המשיבה מנצלת מצב דברים זה לרעה. היא מפיקה רווח גדול מהתנהלות לא חוקית.

חלק שני – חוזה שכירות הרכב של המשיבה כולל ביטוח אחריות צד שלישי

7. המשיבה עוסקת בהחכרה (ליסינג) של כלי רכב, וכן בהשכרה לטווח קצר. המשיבה היא מהחברות המובילות בישראל בתחום זה. על פי פרסומים של המשיבה, היא מפעילה שירותי השכרה לטווח ארוך ללקוחות עסקיים (ליסינג תפעולי), באמצעות צי רכב המונה כ-54 אלף מכוניות. נוסף על כך, המשיבה משכירה כ-20 אלף מכוניות ללקוחות פרטיים, בהשכרה לטווח ארוך (ליסינג פרטי). המשיבה גם עוסקת בהשכרת כלי רכב לטווח קצר, ומחזיקה ב-21% משוק זה.

מצגת מתוך אתר האינטרנט של החברה מצורפת לבקשה זו כנספח 2.

8. ההתקשרות בין המשיבה והשוכרים מוסדרת בחוזה ליסינג עבור שכירות ארוכת טווח, וכן בחוזה שכירות לטווח קצר. בהתאם לתנאי החוזים משני הסוגים, המשיבה מתחייבת לשאת בנזקים שייגרמו לצדדים שלישיים כתוצאה מהשימוש ברכב.

9. חוזה הליסינג (שכירות ארוכת טווח) של המשיבה כולל הסדר ביטוח רחב ביותר. סעיף 10 לחוזה הליסינג נושא את הכותרת "אחריות כלפי צד שלישי בשל נזקי רכוש", והוא קובע כך -

"10.1 כיסוי נזקי צד ג' – המשכירה תכסה כל חבות השוכר ו/או המשכירה בשל נזק שייגרם לרכוש של צד שלישי, כתוצאה משימוש במכונית בתקופת ההסכם, לרבות הוצאות משפט סבירות שעל השוכר לשאת במקרה הכיסוי, ועד לסך של 450,000 ₪ סה"כ לשנת שכירות (להלן: 'סכום הכיסוי')."

10.2 טיפול בתביעות צד שלישי – דרש צד שלישי מהמשכירה ו/או מהשוכר פיצוי כלשהו בגין נזק שאירע לו לטענתו כתוצאה ממעשה או מחדל של השוכר הנובע משימוש במכונית המושכרת, יודיע השוכר למשכירה מיד עם קבלת הדרישה וישתף פעולה באופן מלא עם המשכירה ככל שנדרש לצורך טיפול בדרישה. המשכירה תיטול על עצמה בשמה ו/או בשם השוכר את ניהול ההגנה של כל תביעה לפי שיקול דעתה הבלעדי לרבות ההחלטה באם לשלם את הדרישה במלואה או בחלקה וזאת במנותק מעמדת השוכר. המשכירה תיהא רשאית לשלם לשוכר את מלוא סכום הכיסוי לפי פרק זה, ובכך תהא פטורה מניהול התביעה ולא תחול עליה כל אחריות נוספת בקשר לכך ו/או על פי פרק זה של כיסוי צד ג'.

10.2.1 חריגים לחבות כלפי צד שלישי בשל נזקי רכוש - המשכירה לא תהיה חייבת בפיצוי נזקי צד ג' במקרים כלהלן:

10.2.2 פשרה או התחייבות ללא אישור המשכירה - במידה ושילם השוכר או אדם מטעמו פיצוי בקשר למקרה כיסוי, הודה בחבותה, הציע, הבטיח או התחייב לפיצוי כאמור, ללא הסכמת המשכירה מראש בכתב, לא יחייב הדבר את המשכירה.

10.2.3 גרימה בזדון – אם נגרם מקרה כיסוי בזדון מצד השוכר פטורה המשכירה מחבותה.

10.2.4 רכוש לא מכוסה – בכל מקרה המשכירה לא תהיה אחראית לתשלום כלשהו בשל נזק לרכוש שבבעלות השוכר או לרכוש הנמצא בפקוחם או בשמירתם של השוכר או נהג המכונית או אחד מבני-ביתם.

חוזה הליסינג מצורף לבקשה זו כנספח 3.

10. חוזה השכירות, אשר מסדיר שכירות לטווח קצר, כולל הסדר דומה בעיקרו. סעיף 3.5.3 לחוזה קובע כך -

"כיסוי בגין נזקים לצד ג' – למעט אם הוסכם אחרת, דמי השכירות כוללים כיסוי בגין נזקים לצד ג' עד לגבול אחריות של 450,000 ₪, בכפוף לתשלום דמי השתתפות בנזק על ידי השוכר כמפורט בהסכם זה. השוכר יישא בכל נזק שייגרם לצד ג' העולה על 450,000 ₪, יובהר כי ככל שבאותו אירוע ייגרם נזק הן לשוכר והן לצד ג' יחויב השוכר בדמי השתתפות בנזק בגין כל מוקד נזק."

חוזה השכירות מצורף לבקשה זו כנספח 4.

11. סעיף 1 לחוק חוזה הביטוח מגדיר חוזה ביטוח כך - "חוזה בין מבטח לבין מוטב המחייב את המבטח, תמורת דמי ביטוח, לשלם, בקרות מקרה הביטוח, תגמולי ביטוח למוטב". סעיף 65 לחוק מורה כי "בביטוח אחריות חייב המבטח לשפות בשל חבות כספית שהמבוטח עשוי להיות חייב בה לצד שלישי; מקרה הביטוח חל ביום שבו נולדה עילת החבות האמורה".

12. כפי שהראינו, המשיבה מתחייבת לשאת בחבות של מי שנהג במכונית השכורה, כלפי צדדים שלישיים. המשיבה לא נושאת באחריות זו בחינם. חלק מדמי השכירות שמשלמים השוכרים נועדו לכסות את החבות של המשיבה כלפי צדדים שלישיים. המשיבה אף מציינת זאת במפורש בחוזה השכירות - "דמי השכירות כוללים כיסוי בגין נזקים לצד ג'" (סעיף 3.5.3 לחוזה השכירות). עולה מכאן כי המשיבה גובה דמי ביטוח.

13. החבות לנזקי רכוש שנגרמים כתוצאה מתאונת דרכים, מוסדרת בפקודת הנזיקין (להבדיל מאחריות לנזקי גוף, שמוסדרת בחוק פיצוי לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ד-1974, שאיננה נוגעת לענייננו). זוהי חבות של המעוול שגרם לנזק, ובמקרה של תאונת דרכים - הנהג. בבר"ע (מחוזי ירושלים) 159/95 אלדן **השכרת רכב (1965) בע"מ נ' שנהב** (פורסם בנבו, 10.9.1995), נקבע כי "עקרון יסודי בדני הנזיקין הוא כי בדרך כלל אחראי אדם לעוולתו שלו בלבד, ואין הוא אחראי לעוולת הזולת" (באותו מקרה יישום העיקרון הביא לכך שלא הוטלה אחריות על חברת ההשכרה; התחייבות המשיבה לבטח את אחריות הנהג משנה את המצב המשפטי).

14. כפי שהראינו, המשיבה מתחייבת לשפות את השוכר, תמורת תשלום, בשל חבות כספית כלפי צדדים שלישיים. זהו חוזה ביטוח לכל דבר ועניין. לא ניתן לחלוק על כך. ההגדרה של ביטוח אחריות, והתחולה של הוראות חוק חוזה הביטוח, אינן תלויות ברישיון, היתר או אישור לעסוק בביטוח, אלא רק בתוכן ההסכם.

15. מאחר שההתקשרות בין המשיבה לשוכרים כוללת ביטוח אחריות, המשיבה מחוייבת לקיים את כל הוראות חוק חוזה הביטוח, הנוגעות לביטוח אחריות. במבוא להצעת חוק הביטוח (ה"ח תשל"ו מס' 1209 עמ' 22) נאמר כך -

"החוק המוצע בא להסדיר את דיני הביטוח המסחרי (להבדיל מהביטוח הסוציאלי: 'ביטוח לאומי'), מבחינת הדין המהותי; אין הוא נוגע לפיקוח הממשלתי על ענף הביטוח, שהוא מוסדר בחוק הפיקוח על עסקי ביטוח, תשי"א-1951.

החוק המוצע הוא חוליה נוספת בשרשרת החוקים החדשים במשפט האזרחי (חוק השליחות, חוק המשכון וכו'), והוא תוכנן ונוסח - ומתבקש להתפרש - לאור החוקים ההם ובעיקר לאור חוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973."

16. חוק חוזה הביטוח חל על כל חוזה המקיים את ההגדרות שקבועות בו, ביחס לחוזה ביטוח. החוק חוקק כחלק מדיני החוזים המיוחדים, הכוללים את חוק המכר, תשכ"ח-1968, חוק המתנה, תשכ"ח-1968, חוק חוזה קבלנות, תשל"ד-1974, ועוד. כפי שציין המלומד מיגל דויטש "חקיקת החוזים המיוחדים משתרעת על מתחם רחב מאוד של סוגי יחסים. אין היא מבחינה בדרך כלל בין עסקאות מסחריות לבין עסקאות צרכניות, וביניהן לבין עסקאות שנערכות בין פרטים" - מיגל דויטש **דיני חוזים מיוחדים**, א, 27 (2008) (להלן: דויטש **חוזה מיוחדים**).

17. במשפט הישראלי סיווג העסקה ותחולת הדינים הרלוונטיים לסיווג נקבעים על פי מהות העסקה, ולא על פי הכותרת שנתנו לה הצדדים. כך, חוזה לממכר בסכום שאינו משקף תמורה מהותית מסווג כחוזה מתנה, אפילו אם הצדדים ציינו כי מדובר בחוזה מכר. ראו למשל ע"א 584/79 **גופן נ' גופן**, פ"ד לה(4) 771, 776 (1981). באופן דומה, ע"א 3180/92 **סודהגל בע"מ נ' ספילמן**, פ"ד מז(3) 459 (1993), עסק בהסכם למכירת מיכלי גז, אשר כונה – הסכם השאלה. בית המשפט העליון בחן את מהות ההסכם, וקבע כי מדובר בחוזה מכר. כאשר החוק מבקש להטיל חובות קוגנטיות על צד לחוזה, מתן אפשרות לצדדים לעקוף את תכלית החוק על ידי הצמדת כינוי אחר לחוזה, נוגדת את תקנת הציבור. ראו דויטש **חוזה מיוחדים** בעמ' 37. חוק חוזה הביטוח כולל בתוכו הסדרים קוגנטיים רבים, אשר יש להחיל על התחייבות המשיבה לשאת באחריות הנהג כלפי צדדים שלישיים. המשיבה לא יכולה לחמוק מהסדרים אלה.

18. לסיכום חלק זה, החוזה בין המשיבה והשוכרים כולל חוזה ביטוח אחריות, ולכן חלים על החוזה כל ההסדרים הקבועים בחוק חוזה הביטוח.

חלק שלישי – המשיבה פועלת מכוח רישיון שמטיל עליה לקיים את החובות החלות על מבטחים

19. המשיבה מחויבת בכל החובות החלות על מבטחים, גם מכוח מקור משפטי נפרד לחלוטין – דיני הפיקוח על מצרכים ושירותים.

20. סעיף 5 לחוק הפיקוח על מצרכים ושירותים, תשי"ח-1957 (להלן: חוק הפיקוח), מקנה לכל שר סמכות לתת צו, המורה כי שירות מסוים חייב ברישיון, ולקבוע תנאים לקבלת הרישיון. סעיף 43 לחוק הפיקוח מתיר לשר למנות רשות לביצוע הצו. ביום 28 באפריל 1985 שר התחבורה הוציא את צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (הסעת סיור, הסעה מיוחדת והשכרת רכב), תשמ"ה-1985 (להלן: צו הפיקוח על השכרת רכב). הצו קובע, בין השאר, כי מי שמעוניין להעניק שירות השכרת רכב חייב לקבל רישיון. נוסח הצו תוקן מפעם לפעם.

צו הפיקוח על השכרת רכב מיום 28 באפריל 1985 בנוסחו העדכני מצורף לבקשה זו כנספח 5.

21. סעיף 2 לצו הפיקוח על השכרת רכב מטיל על המפקח על התעבורה במשרד התחבורה את האחריות לביצועו. סעיף 19 לצו קובע את התנאים לקבלת רישיון להפעלת שירותי השכרת רכב בישראל. סעיף 19(7) קובע כי על מבקש הרישיון להוכיח למפקח על התעבורה במשרד התחבורה כי "ברשותו ביטוח, להנחת דעתו של המפקח, לגבי כלי הרכב לתקופת תקפו של הרישיון".

22. המשיבה מודעת היטב לדרישה לקבל רישיון, ומחדשת את הרישיון שלה להשכיר רכב מידי שנה. המשיבה אף מודעת לסמכות שניתנה למפקח על התעבורה להתנות את הרישיון בקיום תנאים. המשיבה היא חברת בת של החברה הציבורית, חברת ש. שלמה החזקות בע"מ (להלן: חברת האם). סעיף 6.13 לדוח השנתי של חברת האם לשנת 2017 עוסק ברגולציה שחלה על פעילותה. בסעיף 6.13.1 מצויין כי "מדי שנה, חברות הקבוצה נדרשות לחדש את הרישיונות הניתנים להן מכוח צו הפיקוח בהתאם לעניין.

בהתאם להוראות צו הפיקוח, המפקח על התעבורה רשאי לסרב לתת רישיון כאמור, להתלותו, להתנות את נתינתו בתנאים, להוסיף עליהם או לשנותם, ורשאי אף לבטל רישיון שניתן".

החלקים הרלוונטיים מתוך הדו"ח השנתי של חברת האם לשנת 2017 מצורף לבקשה זו כנספח 6.

23. המפקח על התעבורה מימש את סמכותו מכוח סעיף 19(7) לצו הפיקוח על השכרת רכב, וקבע תנאים לרישיון, המתייחסים לביטוח אחריות כלפי צדדים שלישיים. ביום 15 בדצמבר 2008 המפקח על התעבורה פרסם "נוהל בנושא ביטוח צד ג' לכלי רכב המיועדים להשכרה ולהחכרה (ליסינג)". הנוהל קובע כך:

"א. קיום ביטוח

1. החברה חייבת לבטח את כלי הרכב המושכרים על ידה בגין נזק לרכוש לצד ג', באמצעות חברת ביטוח או שטיטול על עצמה התחייבות לכיסוי נזקים לרכוש צד ג', כאילו סולקו על ידי חברת ביטוח, כאמור בסעיף ב' להלן.

2. בחרה החברה ליטול על עצמה התחייבות כאמור בסעיף א(1) תעביר למשרד התחבורה כתב התחייבות לכיסוי נזקי רכוש צד ג', ולעמידה בהוראות חוקי הביטוח והוראות הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון לכיסוי נזקי רכוש לצד ג' לרבות אופן סילוק תביעות צד ג', בהתאם לנספח המצורף.

ב. תנאי הביטוח

בחרה החברה ליטול על עצמה את הכיסוי לצד ג', החברה תסלק כל דרישה לפיצוי בגין נזק לרכוש צד ג' שנגרם כתוצאה מתאונה שהיה מעורב בה כלי רכב שבבעלותה, כאילו הייתה מבטחת מורשה ובהתאם להוראות המפקח על הביטוח לעניין סילוק תביעות בענף ביטוח רכב רכוש.

לעניין זה תנהג החברה כאילו כלי הרכב שבבעלותה היה מבטח על פי הוראות פרק 'ביטוח אחריות כלפי צד שלישי בשל נזקי רכוש', ופרק 'תנאים כלליים לכל פרקי הפוליסה' לתקנות הפיקוח על עסקי ביטוח (תנאי חוזה לביטוח רכב פרטי), התשמ"ו-1986.

נוהל ביטוח צד ג' מיום 15 בדצמבר 2008 מצורף לבקשה זו כנספח 7.

24. כבעלת רישיון להשכרת כלי רכב, המשיבה מחויבת לפעול לפי נוהל ביטוח צד ג'. הנוהל קובע כי המשיבה תסלק כל תביעה כלפי צד שלישי כאילו הייתה מבטחת. לכן חלים עליה כל ההסדרים החלים על מבטח בביטוח אחריות, גם מכוח חוק הפיקוח על עסקי ביטוח והוראות הממונה על רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון.

25. הנוהל מוסיף ומחייב את המשיבה לפעול בהתאם לפרקים ב' ו-ג' של הפוליסה התקנית, שקבועים בתוספת לתקנות ביטוח רכב פרטי. תקנה 1 לתקנות אלה קובעת כי הפוליסה התקנית מהווה חלק מתנאי הפוליסה שבין המבטח והמבטח, ואין להתנות עליה. על כן, ברור כי החוזה בין המשיבה והשוכרים כולל את ההסדרים הקבועים בפרקים ב' ו-ג' בפוליסה התקנית, בהתאם לתנאי הרישיון.

26. נוהל ביטוח צד ג' אף קובע כי המשיבה כפופה להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון. על כן, כאשר הממונה מוציא הנחיות למבטחים בקשר לביטוח צד שלישי, הרי שמכוח תנאי הרישיון שלה, המשיבה מחויבת למלא אחר ההנחיות.

27. לסיכום חלק זה, המשיבה פועלת מכוח רישיון. כבעלת רישיון היא מחוייבת, בקשר לכיסוי הביטוחי שהיא מעניקה לנהגים מפני אחריות לצדדים שלישיים, למלא אחר כל החובות המוטלות על מבטחים.

חלק רביעי - החובות הקונקרטיות שחלות על המשיבה כמבטח ביחס לביטוח אחריות כלפי צדדים שלישיים

28. סעיף 68 לחוק חוזה הביטוח מחייב את המבטח בביטוח אחריות לשלם, ישירות לצד שלישי הדורש זאת, את תגמולי הביטוח.

29. סעיף 27 לחוק חוזה הביטוח קובע כי "תגמולי הביטוח ישולמו תוך 30 ימים מהיום שהיו בידי המבטח המידע והמסמכים הדרושים לבירור חבותו, אולם תגמולי ביטוח שאינם שנויים במחלוקת בתום לב ישולמו תוך 30 ימים מהיום שנמסרה למבטח תביעה לפי סעיף 23(א), והם ניתנים לתביעה בנפרד מיתר התגמולים". בע"א 382/91 ג'רייס נ' "אריה" חברה ישראלית לביטוח בע"מ, פ"ד מח(3) 441, 452 (1994) (להלן: ענין ג'רייס), בית המשפט העליון קבע כי רואים דרישה לתשלום תגמולים כמסירת תביעה לפי סעיף 27 לחוק חוזה הביטוח, עוד לפני שהועברו המסמכים לבירור החבות. בהתאם לכך, על המשיבה לשלם את הסכומים שאינם שנויים במחלוקת תוך 30 ימים מהיום שנמסרה לה הודעה בדבר התאונה.

30. נוסף על כך, סעיף 28(א) לחוק חוזה הביטוח קובע כי "על תגמולי הביטוח יתווספו הפרשי הצמדה כמשמעותם בחוק פסיקת ריבית והצמדה, תשכ"א-1961, מיום קרות מקרה הביטוח וריבית צמודה בשיעור שנקבע לפי סעיף 1 לחוק האמור לענין ההגדרה 'הפרשי הצמדה וריבית' מתום 30 ימים מיום מסירת התביעה; אין בהוראה זו כדי לגרוע מסמכות בית המשפט לפי החוק האמור". יש לפרש את מועד מסירת התביעה לפי סעיף 28(א) לחוק חוזה הביטוח, באותו אופן בו פורש אותו מונח לצורך סעיף 27 לחוק. ואכן, בת"צ (מחוזי תל-אביב) 13982-05-13 בר נ' כלל חברה לביטוח בע"מ, פסקאות 27-43 (פורסם בנבו, 30.8.2015) (להלן: ענין בר), נקבע כי יש לשלם ריבית החל משלושים ימים לאחר מסירת הודעה למבטח. בקשת רשות ערעור על ההחלטה בענין בר נמשכה, לאור המלצת בית המשפט העליון (רע"א 6986/15).

31. המשיבה מחוייבת בחובות אלה גם מכוח הפוליסה התקנית הקבועה בתקנות ביטוח רכב פרטי. סעיף 14(א) לפוליסה התקנית קובע כי המבטח חייב לשלם לצד השלישי, לפי דרישתו, את תגמולי הביטוח שהמבטח חייב למבוטח. ועוד, סעיף 29(ב) לפוליסה קובע כי המבטח ישלם תגמולי ביטוח שאינם שנויים במחלוקת תוך 30 ימים ממועד מסירת תביעה בכתב לתשלום תגמולי הביטוח, והם ניתנים לתביעה בנפרד מיתר התגמולים. כמו כן, סעיף 27(ז) לפוליסה קובע כי יש להוסיף לתגמולי הביטוח ריבית צמודה, בגין התקופה שמתחילה בחלוף 30 ימים ממועד מסירת התביעה. נוסף על כל אלה, סעיף 29(א) לפוליסה קובע כי צד שלישי זכאי לקבל מקדמה או התחייבות כספית שתאפשר לקבל שירות לתיקון הנוק, על חשבון הכספים שיתקבלו מהמבטח בתום הבירור.

32. על המשיבה חלה גם חובת הנמקה. חוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון מספר 5-9-2011, וחוזר מספר 9-9-2016 שהחליפו, עוסקים בבירור ויישוב תביעות וטיפול בפניות ציבור. בשני החוזרים נקבע כי "החליט גוף מוסדי על תשלום התביעה תוך דחיית חלק מהתביעה לגבי סכומים שנדרשו או חלק מהעילות שנדרשו ימסור לתובע במועד התשלום הודעה בכתב ... שבה שני חלקים כמפורט להלן ... החלק השני - בחלק זה יפורטו הנימוקים העומדים בבסיס החלטתו של הגוף המוסדי לדחות חלק מהתביעה, ויחולו לגבי הוראות הקבועות בסעיף 8(ה)" (סעיף 8(ג)(2) לחוזרים). בסעיף 8(ה) לחוזרים נקבע כי "החליט גוף מוסדי על דחיית תביעה ימסור לתובע הודעה בכתב ... נימוקי הדחייה יכללו גם את תנאי הפוליסה או התקנון, התניה או הסייג שנקבעו במועד ההצטרפות או במועד חידוש הכיסוי הביטוחי, או הוראות הדין, אשר בשלם נדחת התביעה, ככל שהדחייה נסמכת עליהם".

חוזרי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון מס' 5-9-2011 ומס' 9-9-2016 מצורפים לבקשה זו כנספח 8.

33. בהתאם לכל אלה, על המשיבה חלה החובה לשלם כל סכום שאינו שנוי במחלוקת תוך 30 ימים ממועד מסירת ההודעה על התאונה; החובה לשלם הפרשי הצמדה בגין התקופה שמתחילה ביום התרחשות התאונה; החובה לשלם ריבית צמודה בגין התקופה שמתחילה 30 ימים לאחר מסירת ההודעה על התאונה; החובה לשלם את תגמולי הביטוח ישירות לניזוק בתאונה; החובה לנמק כל הפחתה בתגמולי הביטוח לעומת הסכום שנתבע; ועוד.

חלק חמישי - המשיבה מפרה באופן שיטתי את החובות החלות עליה

34. מבקש מס' 1, מר רונן סטורסקי, הוא הבעלים של אופנוע מדגם BMW R1200GS. מבקש מס' 2, מר ניב סטורסקי, הוא בנו, והוא עושה שימוש לעתים באופנוע שבבעלות אביו.

35. ביום 18 בספטמבר 2017 מבקש מס' 2 נסע באופנוע של אביו, ונפגע ממכונית שבבעלות המשיבה, מדגם אופל אסטרה. לפי מיטב ידיעת מבקש מס' 2, עשה שימוש במכונית חוכר של המשיבה (בעסקת ליסינג). התאונה נגרמה כאשר נהג המכונית חצה קו הפרדה. בעקבות התאונה נגרם נזק משמעותי לאופנוע של מבקש מס' 1, וכן לצידוד של בנו, מבקש מס' 2 - מעיל, קסדה וטלפון נייד.

36. למחרת, ביום 19 בספטמבר 2017, האופנוע הובא לתיקון במוסד. התיקון ארך כחודש. המבקשים הוציאו את האופנוע מהמוסד ביום 19 באוקטובר 2017. עלות התיקון עמדה על 21,839 ש"ח.

חשבונית מיום 19 באוקטובר 2017 עבור תיקון האופנוע שבבעלות מבקש מס' 1 מצורפת לבקשה זו כנספח 9.

37. לבקשת המבקשים, שמאי הרכב מר דוד מזרחי בחן את האופנוע לפני התיקון ואחריו. ביום 12 בנובמבר 2017 השמאי מסר חוות דעת, לפיה הנזק לאופנוע עמד על 18,649 ש"ח. עבור חוות הדעת שולם סכום של 1,350 ש"ח.

חוות דעת של שמאי הרכב מר מזרחי מיום 12 בנובמבר 2017 מצורפת לבקשה זו כנספח 10.

קבלה עבור התשלום בגין חוות הדעת מצורפת לבקשה זו כנספח 11.

38. מספר ימים לאחר התאונה, המבקשים הודיעו למשיבה עליה, בשיחת טלפון. נציגי המשיבה מסרו למבקשים כי עליהם להגיש תביעה, בצירוף מסמכים שונים. ביום 14 בנובמבר 2017 המבקשים הגישו למשיבה, באמצעות סוכן הביטוח שלהם, הודעה על התאונה ודרישה לתשלום תגמולי הביטוח. המבקשים דרשו החזר של עלות תיקון האופנוע, עלות דוח השמאי, ופיצוי עבור הצידוד שנפגע (קסדה, מעיל, טלפון נייד ומכשיר דיבורית). הנזק לאופנוע, בהתאם לחוות הדעת, עמד על 18,649 ש"ח, ובגין הפריטים האחרים – 9,327 ש"ח.

מכתב הדרישה של המבקשים אל המשיבה מיום 14 בנובמבר 2017 מצורף לבקשה זו כנספח 12.

39. החל מאותו מועד המשיבה מעבירה את המבקשים מסכת ייסורים, במטרה למנוע מהם לקבל פיצוי. תחילה, במשך כשלושה חודשים, המשיבה סירבה לשלם דבר. בשיחות טלפון עם המשיבה נאמר כי היא עומדת על בדיקת האופנוע על ידי שמאי מטעמה, למרות שהוא כבר תוקן. רק ביום 13 בפברואר 2018, כשלושה חודשים אחרי שהוגשה הדרישה לתשלום החוב, הגיע שמאי מטעם המשיבה לבחון את האופנוע.

40. באותה תקופה מבקש מס' 2 ניהל שיחות רבות עם נציגי המשיבה. אלה מסרו לו, מספר פעמים, כי המשיבה אינה חברת ביטוח, היא לא כפופה לדין החל על מבטחים, והיא לא מחוייבת לשלם סכום כלשהו תוך 30 ימים.

41. ביום 19 במרץ 2018 המשיבה העבירה למבקשים הצעת פשרה. ההצעה כללה פיצוי בסכום של 19,999 ש"ח, הכולל את הנזק לאופנוע, בהתאם לדוח השמאי מטעם המבקשים, והחזר עבור עלות הדוח. התביעה בגין הנזקים לצידוד נדחתה, הואיל והיא לא הופיעה בדו"ח השמאי. להצעה נלווה הסכם פשרה, לפיו עם קבלת הסכום המשיבים מוותרים באופן גורף על תביעות ודרישות נוספות. למרות שבשלב זה היה ברור כי הסכום המוצע כלל אינו שנוי במחלוקת, המשיבה דרשה שיחתם הסכם הפשרה, הכולל ויתור על טענות נוספות, כתנאי לביצוע התשלום.

מכתב המשיבה אל המבקשים מיום 19 במרץ 2018, הכולל את הצעת הפשרה, מצורף לבקשה זו כנספח 13.

42. הסכום שהוצע לא כולל ריבית והצמדה.

43. המבקשים נתנו אמון בדברי המשיבה, כי לא כל רכיבי הנזק התקבלו, רק בשל חוסר התייחסות אליהם בדוח השמאי. על כן, ביום 25 במרץ 2018 המבקשים שלחו למשיבה דוח שמאי משלים, הכולל התייחסות אל הפריטים הנוספים.

דוח שמאי משלים מיום 25 במרץ 2018 מצורף לבקשה זו כנספח 14.

44. בשלב זה המשיבה המשיכה בסירובה לשלם למבקשים סכום כלשהו, ובכלל זה סכומים שאינם שנויים במחלוקת. המבקשים ניסו לברר את העניין בשיחות טלפוניות. הדבר לא הועיל. המשיבה סרבה לענות לשאלות שהופנו אליה, ולא התייחסה עוד אל פניות המבקשים.

45. ביום 24 באפריל 2018 המבקשים שלחו אל המשיבה מכתב, בו נדרש תשלום מיידי של הסכומים שאינם שנויים במחלוקת, וכן תשלום ריבית בהתאם להוראות חוק חוזה הביטוח.

מכתב המבקשים אל המשיבה מיום 24 באפריל 2018 מצורף לבקשה זו כנספח 15.

46. המשיבה מעולם לא השיבה למכתב.

47. ביום 2 ביולי 2018, בניסיון לקבל תשלום מהמשיבה, ולו חלקי, המבקשים שלחו למשיבה את הסכם הפשרה חתום, אך מחקו ממנו את ההצהרה כי לא תהיינה להם כל תביעות ודרישות נוספות. המשיבה לא השיבה למכתב, ולא העבירה למבקשים את הסכום שאינו שנוי במחלוקת.

הסכם הפשרה אשר נשלח למשיבה ביום 2 ביולי 2018 מצורף לבקשה זו כנספח 16.

48. בשיחת טלפון עם המשיבה נאמר למבקש מס' 2 כי אם הם מעוניינים בתשלום כלשהו, הם נדרשים לחתום על הסכם הפשרה הכולל ויתור על טענות.

49. לאור סרוב המשיבה לשלם כל פיצוי בגין הנזק, כולל פיצוי שאינו שנוי במחלוקת, ביום 9 ביולי 2018 המבקש מס' 2, מר ניב סטולרסקי, הגיש לבית המשפט השלום בעכו תביעה קטנה נגד מר ליאור קיסר, הנהג של הרכב הפוגע (ת"ק 20768-07-18). למרות שהתביעה הקטנה הוגשה נגד נהג הרכב הפוגע, המשיבה הגישה לבית המשפט לתביעות קטנות בקשה להארכת מועד הגשת כתב הגנה. בבקשה המשיבה הציגה עצמה כנתבעת, למרות שלא הוגשה הודעת צד שלישי, והיא לא נתבעה על ידי המבקשים. גם התנהלות זו מלמדת כי המשיבה מבטחת את נהגיה בביטוח אחריות.

כתב התביעה מצורף לבקשה זו כנספח 17.

בקשת המשיבה להארכת מועד הגשת כתב הגנה מצורפת לבקשה זו כנספח 18.

50. ביום 2 באוקטובר 2018 הוגש כתב ההגנה. מבקשת המשיבה להארכת מועד הגשת כתב ההגנה, עולה כי המשיבה היא זו שניסחה את כתב ההגנה. בכתב ההגנה, בכל פעם שמופיעה התייחסות למשיבה, מצוין כי מדובר בחברת ביטוח. כך למשל, בסעיף 2 לכתב ההגנה צויין כי המכתבים ששלחה המשיבה הם "ניסיונות לפשרה מצד חברת הביטוח של הנתבע". הדברים נכונים. אכן, המשיבה היא חברת הביטוח של הנהג הפוגע.

כתב ההגנה בת"ק 18-07-20768 מצורף לבקשה זו כנספח 19.

51. בכתב ההגנה המשיבה הודתה בחבות שלה בגין נזקי התאונה, אך טענה כי החובה חלה רק כלפי מבקש מס' 1, מר רונן סטולרסקי, הבעלים של הרכב, וכי לא הוכחו הנזקים לצידוד של מבקש מס' 2, מר ניב סטולרסקי. מדובר בטענות מופרכות. מעבר לכך, גם בכתב ההגנה המשיבה מסכימה כי הנזק לאופנוע אינו שנוי במחלוקת, ועדיין היא לא מוכנה לשלם דבר בגין הנזק.

52. התביעה הקטנה עודנה מתנהלת. הדבר איננו גורע מזכויות המבקשים כלפי המשיבה.

53. הנה, המקרה של המבקשים מוכיח כי המשיבה מתנערת מכל מחויבות החלה עליה כמבטח, ואף מודיעה על כך לנפגעים, במלים מפורשות.

54. לא מדובר באירוע חריג. למשרד התחבורה מגיעות תלונות רבות בדבר ההתנהלות של חברות השכרת רכב, בכל הנוגע לתביעות של צדדים שלישיים. ביום 22 במאי 2017 מר אסי סוזנה, המפקח על התעבורה במשרד התחבורה, פנה לחברות השכרת הרכב, כולל המשיבה, והתריע על כך. במכתבו המפקח ציין כי "לאחרונה התקבלו במשרדנו מספר רב של פניות המלינות כי אופן סילוק תביעות צד ג' על ידי חברות השכרת והחכרת רכבים אשר בחרו ליטול על עצמן התייחסות לכיסוי נזקים לרכוש צד ג', כאילו סולקו על ידי חברת ביטוח, אינן מטופלות במסגרת הזמנים והוראות חוקי הביטוח כאמור לעיל, דבר אשר מסב נזק לפונים, הן במישור הכלכלי והן בשגרת החיים היומיומית. לאור האמור לעיל, נבקשכם לפעול לסילוק תביעות רכוש לצד ג' באופן מיטבי, וזאת כדי למנוע הישנות תלונות נוספות באותו הנושא". למרבה הצער, התרעות ואזהרות של הרשויות לא מועילות. לכן מוגשת בקשה זו.

מכתב המפקח על התעבורה מיום 22 במאי 2017 מצורף לבקשה זו כנספח 20.

55. בת"צ (מחוזי מרכז) 49931-04-17 **גואטה נ' ש. שלמה רכב בע"מ** (פורסם בנבו, 21.05.2018) (להלן: ענין **גואטה**), נדון מקרה של צד שלישי, אשר המשיבה נהגה בו באופן דומה. לאותו צד שלישי לא שולם דבר תוך 30 ימים, הוא נדחה בלך ושוב, הוצעה לו פשרה חלקית, חסרת כל הצדקה, ותשלום הפשרה הותנה בויתור על טענות נוספות. על כל אלה הוגשה לבית המשפט הנכבד בקשה לאישור תביעה ייצוגית.

בקשת האישור שהוגשה בעניין **גואטה** ומספר נספחים של הבקשה המלמדים על התנהלות המשיבה מצורפים לבקשה זו כנספח 21.

56. מדובר בדפוס פעולה של המשיבה, ולא בתקלה מקרית. הדבר עולה, בין היתר, ממסמכים סטנדרטיים, שהשימוש בהם חוזר (כך עולה, לדוגמה, מנספח 16 לבקשה זו ומנספח 11 לבקשת האישור בעניין **גואטה**, שמופיע בנספח 21 לבקשה זו).

57. עניין **גואטה** הסתיים בפסק דין המאשר הסתלקות (אליו נתייחס בהמשך). בפסק הדין נאמר כי "בתשובת המשיבה נטען כי היא אינה חברת ביטוח וכי לא חלים עליה התקנות והחוקים החלים על חברות ביטוח". מכאן עולה בבירור כי המשיבה מתנערת לחלוטין מן החובות שחלות עליה, גם בעמדה המוגשת לבית המשפט. מדובר בגישה ברורה, עקבית ומכוונת (וכמובן מוטעית).

58. תופעה פסולה זו הניעה את הממשלה לפעול בתחום. בשנת 2016 פורסמה הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 116), התשע"ז-2016. סעיף 14(ב) (2) לחוק המוצע קובע כי חברות השכרת רכב חייבות לרכוש ביטוח אחריות לנזקי רכוש אצל מבטח חיצוני. בדברי ההסבר נאמר כי הדבר נחוץ, לאור ריבוי התלונות המתקבלות על כך שחברות השכרת הרכב מקפחות זכויות של צדדים שלישיים. זוהי ראייה נוספת לכך שמדובר בתופעה רחבה.

59. עדויות נוספות להתנהלות השיטתית של חברות השכרת הרכב עולות מדיוני ועדת הכספים של הכנסת ביחס להצעת החוק. ביום 11 ביוני 2018 התקיים דיון בוועדת הכספים של הכנסת, לפני הגשת הצעת החוק לקריאה שניה ושלישית. גב' חוה ראובני, סגנית בכירה ליועץ המשפטי של משרד התעבורה, עמדה על הרקע להצעה - "... בגלל המצב שאנחנו מכירים. חברות השכרה מעדיפות, מטעמים כלכליים - שראויים לכל הגנות - שלא לבטח את כלי הרכב אלא לספוג לכיסן את העלויות של טיפולים. הבעיה עם המצב הזה היא שאין רגולציה לטיפול שלהן והתוצאה של זה היא כמות עצומה של תלונות שמגיעות אלינו, וממה שאנחנו מבינים, גם לרשות שוק ההון".

פרוטוקול הדיון של ישיבת ועדת הכספים של הכנסת מיום 11 ביוני 2018 מצורף לבקשה זו כנספח 22.

60. לפי מיטב ידיעת המבקשים הצעת החוק עדיין מונחת על שלחן הכנסת. לא ידוע אם החוק יתקבל. גם אם כך יקרה, תיפתר הבעיה לעתיד, אך בוודאי לא יירפא הנזק והסבל של חברי הקבוצה.

61. לסיכום חלק זה, המשיבה מפרה באופן שיטתי ועקבי את החובות המוטלות עליה כמבטח.

חלק שישי - עילות התביעה הייצוגית והאישית

62. המעשים שהצגנו מקימים לחברי הקבוצה עילות תביעה מצויינות.

63. סעיף 68 לחוק חוזה הביטוח קובע כי מבטח מחויב לשלם לצד שלישי, לפי דרישתו, את הסכומים שהוא חייב למבטוח בגין האחריות לצד השלישי. סעיף 27 לחוק קובע כי המבטח מחויב לשלם סכומים שאינם שנויים במחלוקת תוך 30 ימים ממועד הגשת התביעה. סעיף 28(א) לחוק קובע כי המבטח מחויב לשלם הפרשי הצמדה עבור כל סכום הפיצוי בגין התקופה שמתחילה ביום התרחשות התאונה, וכן ריבית צמודה עבור כל סכום הפיצוי בגין התקופה שמתחילה 30 ימים לאחר הגשת ההודעה בדבר התאונה. מכאן עולה כי לחברי הקבוצה - צדדים שלישיים התובעים פיצויים מהמשיבה כמבטחת - קמה עילה מכוח סעיפים 27 ו-28(א) לחוק חוזה הביטוח.

64. ההתנהלות של המשיבה מקימה גם עילת תביעה בגין הפרת חובה חקוקה. סעיף 63(א) לפקודת הנזיקין מורה כי "מפר חובה חקוקה הוא מי שאינו מקיים חובה המוטלת עליו על פי כל חיקוק - למעט פקודה זו - והחיקוק, לפי פירושו הנכון, נועד לטובתו או להגנתו של אדם אחר, וההפרה גרמה לאותו אדם נזק מסוגו או מטבעו של הנזק שאליו נתכוון החיקוק; אולם אין האדם האחר זכאי בשל ההפרה לתרופה המפורשת בפקודה זו, אם החיקוק, לפי פירושו הנכון, התכוון להוציא תרופה זו".

65. המונח "חיקוק" מוגדר בפקודת הפרשנות [נוסח חדש] (להלן: פקודת הפרשנות) כך - "כל חוק וכל תקנה בין שניתנו לפני תחילת תקפה של פקודה זו ובין שניתנו לאחריה; אולם מקום שהמלה 'חיקוק' באה בפקודה או בתקנה שניתנו לפני תחילת תקפה של פקודה זו, תהא משמעותה כמשמעות שהיתה נודעת לה אלמלא פקודה זו". המונח "תקנה" מוגדר בפקודת הפרשנות כך - "תקנה, כלל, חוק עזר, מנשר, אכרזה, צו, הוראה, הודעה, מודעה, או מסמך אחר, שניתנו מאת כל רשות בארץ ישראל או בישראל, בין לפני תחילת תקפה של פקודה זו ובין לאחריה, מכוח חוק, או מכוח אקט של הפרלמנט הבריטי או מכוח דבר-המלך-במועצה, לרבות צו, הוראה, הודעה, מודעה או מסמך אחר שניתנו על יסוד תקנה, כלל או חוק עזר כאמור; אולם מקום שהמלה 'תקנה' באה בחיקוק שניתן לפני תחילת תקפה של פקודה זו, תהא משמעותה כמשמעות שהיתה נודעת לה אלמלא פקודה זו".

66. בהתאם להגדרה זו, חוק הפיקוח, צו הפיקוח על השכרת רכב, הרישיון שניתן למשיבה מכוח צו הפיקוח על השכרת רכב וכן נוהל ביטוח צד ג' מהווים חיקוק. המשיבה מפרה את כולם. כאשר המשיבה פועלת בניגוד לנוהל, היא מפרה את הנוהל עצמו, וכן את תנאי הרישיון. מאחר שהמשיבה פועלת בניגוד לתנאי הרישיון, היא מפרה את צו הפיקוח על מצרכים ושירותים ואת חוק הפיקוח. נוהל ביטוח צד ג' ותנאי הרישיון, נועדו להגן על מי שזכאי לקבל תגמול מחברות השכרת הרכב. המשיבה גורמת לתובעים לנזק מאותו סוג שהחיקוק נועד למנוע. על כן, מתגבשת נגדה עילת תביעה מצויינת, בגין הפרת חובה חקוקה.

67. ההתנהלות של המשיבה מקימה לחברי הקבוצה עילת תביעה, גם בגין הפרת חוזה לטובת צד שלישי. סעיף 34 לחוק החוזים מורה כי חיוב שאדם נטל על עצמו בחוזה, לטובת מי שאינו צד לחוזה, מקנה למוטב זכות לדרוש את קיום החיוב, אם מהחוזה משתמעת כוונה להקנות לו זכות זו. סעיף 68 לחוק חוזה הביטוח, וחוזי השכירות של המשיבה, מקנים לחברי הקבוצה את הזכות לדרוש את קיום החוזה. חוק חוזה הביטוח קובע הסדרים שונים, המהווים חלק מחוזה הביטוח, שאסור להתנות עליהם. על כן, מדובר בחוזה לטובת צד שלישי, שהופר על ידי המשיבה. ראו גבריאלה שלו **דיני חוזים – החלק הכללי** (2005) 586-582.

68. מעשי המשיבה אף מקנים לחברי הקבוצה עילת תביעה מכוח החובה לנהוג בדרך מקובלת ובתום לב בקיום חוזי וחייב אחר, בהתאם לסעיפים 39 ו-61(ב) לחוק החוזים. סעיף 39 לחוק החוזים קובע כי "בקיום של חיוב הנובע מחוזה יש לנהוג בדרך מקובלת ובתום לב; והוא הדין לגבי השימוש בזכות הנובעת מחוזה". סעיף 61(ב) לחוק החוזים קובע כי "הוראות חוק זה יחולו, ככל שהדבר מתאים לענין בשינויים המחוייבים, גם על פעולות משפטיות שאינן בבחינת חוזה ועל חיובים שאינם נובעים מחוזה". ההתנהלות של המשיבה – דרישה לחתום על כתב ויתור כתנאי לתשלום סכומים שאינם שנויים במחלוקת, עיכוב בלתי-מוצדק של התגמולים, וסירוב להוסיף הפרשי הצמדה וריבית צמודה לסכום המשולם, סוטים מכל דרך מקובלת ולוקים בחוסר תום לב. הדבר נכון במיוחד לאור הקושי הכלכלי בו נתונים ניזוקים, הזקוקים בדחיפות לתשלום התקבולים, ופערי הכוחות בין הצדדים.

69. לסיכום חלק זה, לחברי הקבוצה עילות תביעה מצוינות מכוח הפרה של חוק חוזה הביטוח, עוולת הפרת חובה חקוקה, והפרת חובת תום הלב בקיום חיוב.

חלק שביעי - הסעדים

70. עילות התביעה מזכות את חברי הקבוצה בסעדים הבאים:

70.1 סעד הצהרתי, לפיו בין המשיבה למי ששכר ממנה כלי רכב נכרת חוזה לביטוח אחריות, ולכן יש לראות במשיבה מבטח לפי חוק חוזה הביטוח;

70.2 חיוב המשיבה לקיים את כל ההסדרים החלים על מבטח אחריות לפי חוק חוזה הביטוח, ואת כל החיובים החלים על מבטח בהתאם לתקנות ביטוח רכב פרטי ולחוזרים של הממונה, ובכלל זה:

70.2.1 חיוב המשיבה לשלם את תגמולי הביטוח ישירות לחברי הקבוצה;

70.2.2 חיוב המשיבה להעביר תשלומים שאינם שנויים במחלוקת, תוך 30 ימים מיום שנמסרה הודעה בדבר התאונה;

70.2.3 חיוב המשיבה להוסיף לתגמולי הביטוח הפרשי הצמדה כמשמעותם בסעיף 1 לחוק פסיקת ריבית בגין התקופה שמתחילה במועד התאונה;

70.2.4 חיוב המשיבה להוסיף לתגמולי הביטוח ריבית צמודה, כהגדרתה בסעיף 1 לחוק פסיקת ריבית, בגין התקופה שמתחילה 30 ימים ממועד מסירת הודעה בדבר התאונה; וכן

70.2.5 חיוב המשיבה לנמק כל הפחתה של תגמולי הביטוח, ביחס לסכום שנדרש;

70.3 חיוב המשיבה לשלם לחברי הקבוצה פיצוי מלא עבור נזקי התאונה, בתוספת הפרשי ההצמדה בגין התקופה שממועד התאונה וכן בתוספת ריבית צמודה בגין התקופה שמתחילה 30 ימים מיום מסירת ההודעה בדבר התאונה,

70.4 חיוב המשיבה לשלם לחברי הקבוצה כל סכום שהופחת מהפיצוי שניתן להם ללא הנמקה;

70.5 סעד הצהרתי, המורה כי אין תוקף לכתבי ויתור שחברי קבוצה חתמו עליהם כתנאי לקבלת סכום פיצוי אשר אינו שנוי במחלוקת מהמשיבה; וכן -

70.6 מינוי בעל תפקיד אשר יפקח על ביצוע פסק הדין.

71. למבקשים נגרם נזק בסכום של 29,326 ש"ח. לסכום זה יש להוסיף הפרשי הצמדה מיום 14 בנובמבר 2017, מועד מסירת ההודעה להמשיבה, וריבית צמודה החל מיום 13 בדצמבר 2017, שלושים ימים לאחר מסירת דרישת התשלום. בהתאם לכך, הנזק של המבקשים עומד על 29,941 ש"ח, נכון למועד הגשת בקשת האישור.

72. סעיף 4(ב) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי "לענין סעיף זה, כאשר אחד מיסודות העילה הוא נזק – (1) בבקשה לאישור שהוגשה בידי אדם כאמור בסעיף קטן (א)(1) – די בכך שהמבקש יראה כי לכאורה נגרם לו נזק...". המבקשים עומדים בדרישה זו.

73. למבקשים קשה להעריך את סכום הנזק הכולל שנגרם לחברי הקבוצה. היקף הנזק משתנה ממקרה למקרה. עם זאת, ברור כי מדובר בסכומים מהותיים. רבבות כלי רכב שבבעלות המשיבה הושכרו ללקוחות, ונעשה בהם שימוש בדרכים. למרבה הצער, מספר תאונות הדרכים במדינה רב מאוד. אין בידי המבקשים נתונים כנדרש לשם ביצוע הערכה מדויקת של הנזק הכולל של חברי הקבוצה. המבקשים מעריכים כי מדובר ביותר מ-25 מיליון שקלים חדשים.

74. בשלב הדיון בתביעה ניתן יהיה להוכיח את הזכאות האינדיבידואלית בדרכים שונות, לרבות זיהוי חברי הקבוצה וקביעת הסכומים המגיעים להם, באמצעות הרישומים של המשיבה. הרי המשיבה יודעת היטב מתי היא קיבלה דרישה לתשלום פיצוי, ומה היו הסכומים שנדרשו. על כן, ניתן יהיה לחשב על נקלה את סכומי הזכאות.

75. בהתאם לתקנות 2(א)(11) ו-2(א)(12) לתקנות תובענות ייצוגיות, תש"ע-2010, יש לציין בבקשת אישור את הגמול ושכר הטרחה המבוקשים. המבקשות עותרות לקבוע גמול בשיעור של 7.5% משווי ההטבה לציבור

(בתוספת מס ערך מוסף, אם חל), ושכר טרחה לפי השיעורים שנקבעו בהחלטת בית המשפט העליון בע"א 2046/10 **שמש נ' רייכרט** (פורסם בנבו, 23.05.2012). באותו ענין נקבע כי "על כל סכום שנגבה בפועל עד ל-5 מיליון ש"ח, ייפסק לטובת בא-הכוח המייצג שכר טרחה בשיעור של 25%; על כל סכום שנגבה בפועל בין 5 מיליון ש"ח עד ל-10 מיליון ש"ח ייפסק שכר טרחה בשיעור של 20%; ועל כל סכום שנגבה בפועל מעל 10 מיליון ש"ח, ייפסק שכר טרחה בשיעור של 15%" (פסקה 16). לענין שווי ההטבה יש להביא בחשבון את ההטבה עקב שינוי ההתנהלות בעתיד. הגמול ושכר הטרחה המבוקשים אינם כוללים את שכר הטרחה וההוצאות בגין הדיון בבקשת האישור.

חלק שמיני - מתקיימים כל התנאים לאישור התובענה כייצוגית

76. בית המשפט הנכבד מתבקש לאשר תובענה זו, לפי חוק תובענות ייצוגיות. תובענה זו ממלאת בבירור אחר כל התנאים הדרושים לצורך אישורה כתובענה ייצוגית.

77. הקבוצה המיוצגת תכלול כל אדם אשר סבל מנזק רכוש כתוצאה מתאונה שהיה מעורב בה כלי רכב שבעלות המשיבה והניזוק דרש מהמשיבה פיצוי בגין נזקיו, החל משבע שנים לפני הגשת בקשה זו ועד הגשת התביעה הייצוגית לאחר אישורה. לחלופין בית המשפט הנכבד מתבקש לקבוע הגדרה אחרת לקבוצה, כפי שייראה בעיניו נכון על יסוד העובדות והטענות שהונחו בפניו בבקשת האישור.

78. סעיף 3(א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי "לא תוגש תובענה ייצוגית אלא בתביעה כמפורט בתוספת השניה או בענין שנקבע בהוראת חוק מפורשת כי ניתן להגיש בו תובענה ייצוגית...". בפרט 1 לתוספת השניה נקבעה הקטגוריה הבאה – "תביעה נגד עוסק, כהגדרתו בחוק הגנת הצרכן, בקשר לענין שבינו לבין לקוח, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו".

79. ברע"א 2598/08 **בנק יהב לעובדי מדינה בע"נ נ' שפירא** (פורסם בנבו, 23.11.2010) (להלן: ענין **שפירא**), בית המשפט העליון קבע כי יש לפרש את המונח "בקשר לענין שבינו לבין לקוח" באופן רחב, הכולל שירותים שעוסק נותן לנושים של הלקוח, כאשר מדובר בחלק מהפעילות הרגילה של הנתבע. נקבע כי כאשר הפעילות העסקית השוטפת של בנק מחייבת מתן שירותים לצדדים שהבנק לא צד לחוזה עמם, יש לראות בהם לקוחות של הבנק לענין חוק תובענות ייצוגיות (פסקאות כ"ט-ל"ה לחוות הדעת של כבוד השופט רובינשטיין). הדברים יפים לעניינו. הפעילות השוטפת של המשיבה, השכרת כלי רכב, כוללת התחייבות לשאת בנזקים שייגרמו לצדדים שלישיים. על כן, לצורך תחולת חוק תובענות ייצוגיות, יש לראות בצדדים השלישיים לקוחות של המשיבה.

80. בענין **שפירא** נדונה הפרשנות של פרט 3 שבתוספת השניה לחוק תובענות ייצוגיות, הנוגעת לקשר בין בנק ולקוח. בית המשפט העליון קבע כי אותה פרשנות חלה גם ביחס לפרטים 1 ו-2 לתוספת השניה (פסקה כ"ה לחוות הדעת של כבוד השופט רובינשטיין). כך נקבע, לאור המטרה של חוק תובענות ייצוגיות – אכיפת הדין והרתעה מפני הפרתו" (שם, פסקה ל"ב).

81. כמו כן, מדובר בענין שבין המשיבה והשוכרים – לקוחותיה הישירים – שכן הענין עולה מההסכם. על כן מדובר בענין שבין עוסק ולקוח, גם אם הלקוח הוא לא זה שתובע את זכותו אלא צד שלישי (ראו ענין **שפירא**, פסקה 3 לחוות הדעת של כבוד השופט פוגלמן).

82. מקרה זה נופל גם תחת פרט 2 לתוספת השנייה – "תביעה נגד מבטח ... בקשר לענין, לרבות חוזה ביטוח או תקנון קופת גמל, שבינם לבין לקוח, לרבות מבטח או עמית, בין אם התקשרו בעסקה ובין אם לאו".

83. כבר נקבע כי "צד שלישי ומוטב, כבעניינו – הנזקים לשירותי חברות הביטוח במובנם הרחב ומקבלים מהן שירותים בפועל, אף אם אלו נכפים עליהן מכוח הדין – הינם בגדר 'לקוחות' של חברות הביטוח לצורך פרט 2 לתוספת השנייה" – עניין **בר**, פסקה 53. בת"צ (מחוזי מרכז) 2010-06-11 **מוסאי נ' המגן חברה לבטוח בע"מ**, פסקה 33 (פורסם בנבו, 12.12.2012), נקבע כי "כוונת המחוקק הייתה לאפשר לנזקים לשירותי חברת הביטוח להגיש תובענות ייצוגיות. מטעם זה יש לפרש את המונח 'לקוח' בפריט השני בצורה מרחיבה, המתייחס לכל מי שמקבל שירותים מחברת ביטוח, ולא רק על מי שקשור (או יכול היה להיות קשור) בחוזה ביטוח עימה. הכרת המחוקק בסעיף 68 לחוק חוזה הביטוח בכך שניזוק הוא בעל זכות תביעה ישירה כלפי חברת הביטוח, כמו גם הכרתו בסעיף 12 לחוק חוזה הביטוח כי מוטב שאינו המבוטח זכאי לתגמולי הביטוח, הופכת אותם לסוג של מקבלי שירותים מחברת הביטוח, וככאלה ללקוחות של חברת הביטוח".

84. יתרה מכך, בהתאם לפרשנות של בית המשפט העליון בעניין **שפירא**, מדובר בעניין שבין המשיבה כמבטח, לבין שוכרי המכוניות כמבוטחים (בדומה ליישום ביחס לבנקים).

85. בהתאם לכך, בקשת אישור זו מוגשת הן מכוח פרט 1 והן מכוח פרט 2 של התוספת השניה לחוק תובענות ייצוגיות.

86. סעיף 4(א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי "אלה רשאים להגיש לבית המשפט בקשה לאישור תובענה ייצוגית כמפורט להלן: (1) אדם שיש לו עילה בתביעה או בענין כאמור בסעיף 3(א), המעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל החברים הנמנים עם קבוצת בני אדם – בשם אותה קבוצה". הראינו כי המבקשים אוחזים בעילת תביעה אישית כלפי המשיבה. על כן הם רשאים להגיש תובענה ייצוגית נגדה.

87. סעיף 8(א) לחוק תובענות ייצוגיות קובע כי "בית המשפט רשאי לאשר תובענה ייצוגית, אם מצא שהתקיימו כל אלה: (1) התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכלל חברי הקבוצה, ויש אפשרות סבירה שהן יוכרעו בתובענה לטובת הקבוצה; (2) תובענה ייצוגית היא הדרך היעילה וההוגנת להכרעה במחלוקת בנסיבות הענין; (3) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בדרך הולמת; ... (4) קיים יסוד סביר להניח כי ענינם של כלל חברי הקבוצה ייוצג וינוהל בתום לב". תנאים אלה מתקיימים.

88. היסודות של עילות התביעה משותפים למבקשים ולכל חברי קבוצת התובעים. המשיבה נוהגת עם כל חברי הקבוצה באותו אופן. היא מסרבת לפעול בהתאם להוראות חוק חוזה הביטוח, ובהתאם להנחיות של המפקח על הביטוח. הוא טוענת שהחובות המוטלות על חברות ביטוח לא חלות עליה. נוכח טענה זו, ברור לחלוטין כי ההתנהלות של המשיבה עליה עמדנו לא ייחודית למבקשים, אלא נובעת מעמדתה העקרונית – והשגויה.

89. לשם בירור עילת התביעה בית המשפט הנכבד יידרש לדון ולהכריע בשאלות המשותפות הבאות – האם ההתחייבות החוזית של המשיבה לשאת בחבות של הנהגים מהווה חוזה ביטוח אחריות; האם ההנחיות של המפקח על התעבורה במשרד התחבורה הן חיקוק לענין עוולת הפרת חובה חקוקה; האם התנהלות המשיבה עוברת על הוראות חוק חוזה הביטוח וההנחיות של המפקח על התעבורה; ועוד. ברור כי היסודות המשותפים למבקשים וליתר חברי קבוצת התובעים מהווים המרכיב העיקרי בהתדיינות זו. המערכת העובדתית והמשפטית, עליה מבוססת הבקשה, משותפת למבקשים ולכל קבוצת התובעים.

90. נוכח הנימוקים שהצגנו, ברור כי קיימת אפשרות סבירה, ואף למעלה מכך, שהשאלות המשותפות יוכרעו לטובת הקבוצה.

91. תביעה ייצוגית תעמיד את הדרך היעילה וההוגנת להכרעה בענין. חברי הקבוצה אינם מחזיקים במומחיות בתחום הביטוח והרגולציה החלה על השכרת מכוניות. רבים מהם בוודאי לא יודעים כי המשיבה נתונה תחת החובות החלות על מבטחים. הדבר מקנה למשיבה יתרון משמעותי על פניהם, והיא עושה ביתרון זה שימוש לרעה. יתרה מכך, חלק מחברי הקבוצה תובעים סכומים, אשר לא כדאי לצאת למערכה משפטית נגד גוף בעל עצמה כמו המשיבה, על מנת להשיגם. חלק מהם נתונים במצוקה, עקב הנזק שנגרם בתאונה. נוסף על כל אלה, מדובר בחברי קבוצה רבים. תחת מכלול נסיבות אלה, ברור כי תביעה ייצוגית מעמידה את הדרך המתאימה ביותר למימוש זכויות חברי הקבוצה.

92. עניינם של חברי הקבוצה מיוצג ומנוהל בדרך הולמת ובתום לב. המבקשים פועלים על מנת לתקן את הליקויים בהתנהלות המשיבה, ולהשיג סעד הולם עבור חברי הקבוצה. האינטרסים שלהם זהים לאלה של כלל חברי הקבוצה.

93. לסיכום, כל התנאים לאישור התובענה כייצוגית מתקיימים בבירור.

חלק תשיעי - סוף דבר

94. תאונות דרכים שגורמות לנזקי רכוש מובילות לחסרון כיס משמעותי. פעמים רבות, ניזוקים זקוקים לפיצוי, באופן נואש, כדי לאפשר להם לתקן את רכבם. חברות השכרת הרכב עלולות לנצל את הצורך של הנפגעים בפיצוי מהיר. המחוקק התערב בעניין, והטיל עליהן חובות מיוחדות, אותן חובות החלות על מבטחים. המשיבה נוהגת בציניות הראויה לגנאי, מתנערת מחובות אלה, ומסבה פגיעה קשה לציבור הנפגעים.

95. מדובר בהתנהלות חמורה ביותר. רק באמצעות תביעה ייצוגית ניתן לשים קץ להתנהלות זו, ולפצות את אלה שנפגעו ממנה בעבר.

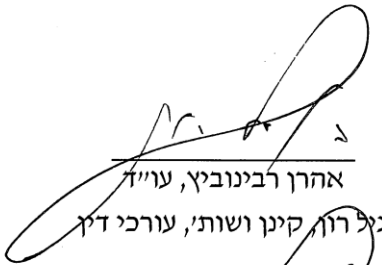
96. בענין **גואטה** נדונה בקשה לאישור נגד המשיבה, בגין אי-תשלום ריבית לצדדים שלישיים שסבלו מנזקי רכוש, כתוצאה מתאונות שבהן היו מעורבים כלי רכב שבבעלותה. בין היתר, המבקשת באותו הליך הסתמכה על נוהל ביטוח צד ג' של המפקח על התעבורה במשרד התחבורה (בדומה לטענות המבקשים כאן). ההליך הסתיים בפסק דין, המאשר הסתלקות. לענין **גואטה** אין השלכה על ענייננו, בשל מספר סיבות. בענין **גואטה** לא הועלו טענות מרכזיות, שניצבות במוקד הטיעון של המבקשים. כך למשל, לא נטען כי חוק חוזה ביטוח חל על ההסכם בין המשיבה והשוכרים באופן ישיר. מעבר לכך, לא ניתן ללמוד דבר מההסתלקות בבקשה בענין **גואטה**, גם ביחס לעילה מכוח חוקי הפיקוח. לכל היותר, העובדות שהוצגו בבקשת האישור בענין **גואטה**, הנוגעות לנפגעת נוספת מההתנהלות של המשיבה, מלמדות כי המשיבה מפרה באופן שיטתי את הוראות הדין.

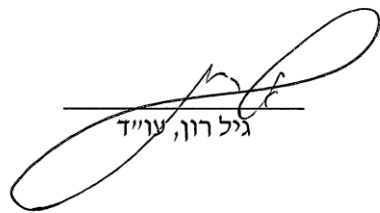
97. בת"צ (מחוזי מרכז) 552-07-14 **קרבקי נ' הוט – מערכות תקשורת בע"מ**, פסקה 36 (פורסם בנבו, 23.8.2017), בית המשפט הנכבד קבע בנוגע להסתלקות כי "המלצת בית המשפט לפי הראיות שעמדו לפני אינה פסיקה, ומכל מקום ודאי שההתנהלות שם אינה מהווה הנחיה למותב אחר באותה ערכאה". ואכן, לעתים מתקבלות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות, לאחר שהליכים קודמים הסתיימו בהסתלקות. ראו למשל ת"צ (מחוזי מרכז) 19619-06-15 **דנינו נ' 013 נטוויז'ן בע"מ** (פורסם בנבו, 17.7.2018); ת"צ (מחוזי מרכז) 6346-09-16 **לפינר נ' בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ** (פורסם בנבו, 29.4.2018); ות"צ (מחוזי חיפה) 51741-09-16 **פלוטקין נ' שופרסל** (פורסם בנבו, 18.07.2017).

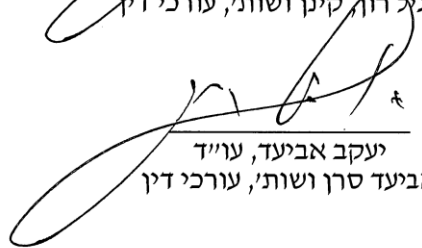
98. בקשה זו נתמכת בתצהירי המבקשים, המאמתים את העובדות המופיעות בה.

99. בית המשפט הנכבד מתבקש לאשר את התביעה כתובענה ייצוגית, בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, ולהורות כמבוקש בראשית הבקשה.
100. מן הדין ומן הצדק לקבל את הבקשה.

 ד"ר עומר פלד, עו"ד

 אהרן רבינוביץ, עו"ד
 גיל רון, קינן ושות', עורכי דין

 גיל רון, עו"ד

 יעקב אביעד, עו"ד
 אביעד סרן ושות', עורכי דין

באי-כוח המבקשים

תל-אביב, 4 בנובמבר 2018.